

LUKU III Valta, valtio ja kansalainen

8 Onko demokratia paras valtiomuoto

s.91

1. Määrittele käsitteet

a) suvereniteetti

b) valtio

c) edustuksellinen demokratia.

RATKAISU:

a) Suvereeni valtio käyttää ylintä valtaa omalla alueellaan eikä sen tarvitse totella ulkopuolisia tahoja, jollei itse halua. Suomi on suvereeni eli täysivaltainen valtio.

b) Valtio on ihmisyhteisö, jolla on oma maantieteellinen alue, rajat ja väestö. Sillä on oikeus hallita omaa aluettaan ja kansalaisiaan. Se valitsee keskuudestaan johtajat haluamallaan tavalla. Valtiolla on oma kansallinen lainsäädäntö. Toiset valtiot tunnustavat sen suvereeniksi valtioksi.

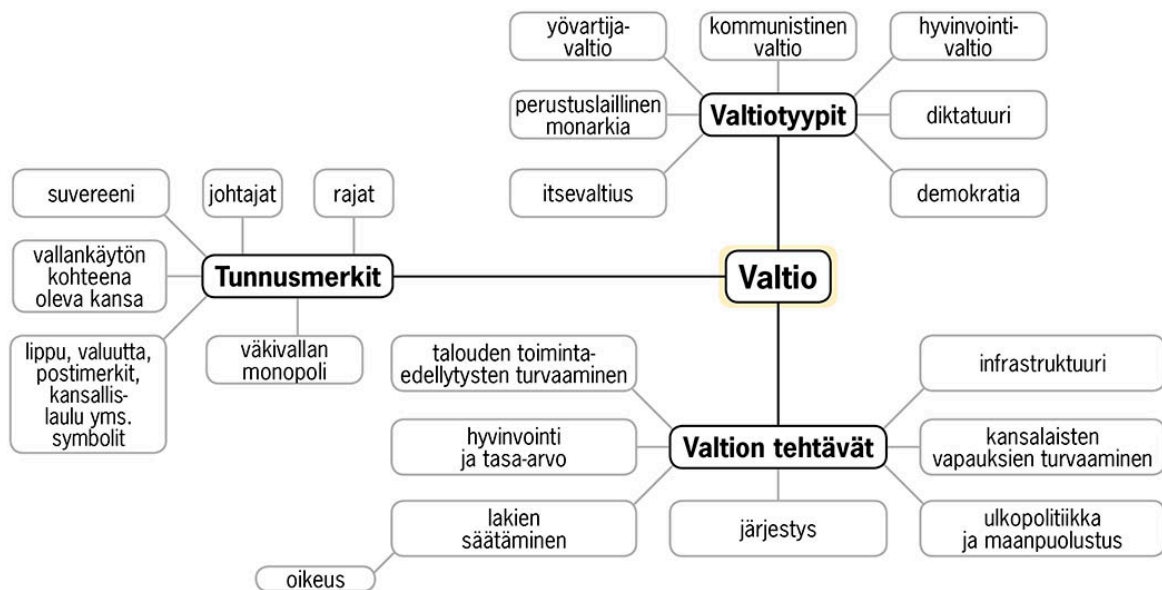
c) Valtio, jossa valta kuuluu kansalle, joka valitsee keskuudestaan edustajat tekemään päätökset yhteisön puolesta vrt. suora demokratia, jossa kaikki osallistuvat suoraan päätöksentekoon. Esimerkiksi kansalaiset valitsevat 200 kansanedustajaa säätämään lakeja puolestaan.

2. Laadi käsitekartta valtiosta (tehtävät, tunnusmerkit, tyypit).

RATKAISU:

Valtion tehtävät, tunnusmerkit ja tyypit

3. Puolusta ja kritisoi väitettä: demokratia on paras huonoista järjestelmistä.

RATKAISU:

– Demokratiaa voidaan kritisoida, koska se voi johtaa väittelyihin, jopa kaaokseen ja päätöksenteon hitauteen vrt. diktatuuri. Demokratiassa kaikki voivat vaikuttaa päätöksentekoon tasavertaisina koulutus- tai sivistystasosta huolimatta. Vaaleissa jokaisen ääni on yhtä tärkeä, olipa asioista perillä tai ei. Jos kansalaiset eivät osallistu esim. vaaleihin aktiivisesti, toteutuuko demokratia?

– Heikkouksistaan huolimatta demokratiaa voidaan pitää parhaana järjestelmänä yksilön kannalta, koska siinä päätökset tehdään enemmistön tahdon mukaisesti ja myös vähemmistöön jäävien ihmisoikeuksia ja vapauksia kunnioitetaan. Demokratia mahdollistaa

poliitikkojen ja valtaapitävien vaihtamisen, jos enemmistö ei ole heihin tyytyväisiä.

4. Suunnittele oma ihannevaltiosi.

RATKAISU:

Mielipidetehtävä – ei oikeaa vastausta.

5. a) Miten demokratiasta voi tulla diktatuuri?

b) Mitkä tekijät edesauttavat sitä?

c) Etsi internetistä esimerkki valtiosta, jolle on käynyt näin 2010-luvulla.

RATKAISU:

a) Jos joku kaappaa vallan esim. armeijan tuella tai jos kansalaiset valitsevat yhden henkilön ja antavat hänelle rajattomasti valtaa. Jos kansalaiset ovat välinpitämättömiä eivätkä arvosta demokratiaa, voidaan vähitellen luisua kohti diktatuuria.

b) Esimerkiksi poliisin tai armeijan toimet, opposition toiminnan rajoittaminen tai kieltäminen, median propaganda ja kansalaisten passivisuus edistävät diktatuuriin siirtymistä.

c) Democracy indexin mukaan maailmassa on 2015 vain 20 niin sanottua täyttä demokratiaa. Jos katsotaan, mitkä maat ovat luisuneet kohti diktatuuria kyseisessä indeksissä vuoden 2010 jälkeen, löytyy maita kuten Venäjä, Armenia ja Haiti.

